



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



Metodika práce s deníkem praxe

PRACOVNÍ MATERIÁL PRO MENTORY UČITELSKÝCH PRAXÍ

////////////////////////////////////
Název projektu: Inovace přípravy učitelů pro praxi
Číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_038/0006960

Úvodem

Materiál, který máte před sebou, je určený metodikům a mentorům různých typů učitelských praxí, kde studenti v rámci reflexe a sebereflexe využívají tzv. Deníky praxí. Smyslem tohoto materiálu je vám představit, v jakém systému praxí si studenti prohlubují své zkušenosti, jak na sebe jednotlivé praxe navazují a jakou strukturu a význam má Deník praxe, příp. jak jej můžete i vy využívat.

Cílem samotných Deníků praxí je provést studenty celým systémem praxí v jejich studijním programu a v jednom komplexu jim představit filozofii praxí, jejich obsah a systematicky je provést Deníkem, který během praxí budou vypracovávat.

Deník praxe je vyjádřením skutečnosti, že pedagogická praxe je klíčovou součástí komplexní přípravy našich studentů na profesi budoucího učitele. Její kvalita se bezpochyby promítá do jejich úspěšného vstupu v roli učitele do praxe a pomůže jim v nelehkých začátcích na startu kariéry. Jsme si vědomi toho, že pedagogická praxe, její délka, intenzita i kvalita byla studenty fakult připravujících učitele vždy vnímána poměrně kriticky. Také z řad začínajících učitelů je její rozsah a kvalita velmi často při reflexi pregraduální přípravy diskutována. Stejně tak existuje větší množství literatury vycházejících z výzkumů zaměřených na téma praxe, kde se objevují připomínky k jejímu pojetí i využívání v přípravě budoucích učitelů. Je proto důležité, abychom realizované praxe studentům pomohli maximálně využít a věnovali se jejich mentoringu a podpoře jejich sebereflexe. Klíčem k úspěšné realizaci prací je tedy to, jaká se nám podaří najít východiska pro práci se studenty a pro jejich mentorskou podporu.

Všechny aktuální závěry a poznatky o koncepci praxí jsme se pokusili zohlednit při tvorbě inovaci systému praxí v rámci realizace projektu *Inovace přípravy učitelů pro praxi*, stejně tak při vytvoření výstupů - v *Denících praxe*. Vycházíme zejména z modelu propojování teorie s praxí, tedy z modelu reflektivně pojatého vzdělávání (např. Švec, Svojanovský, Pravdová, eds., 2016), reflektivní praxe (Korthagen, 2011), dále z metodiky 3A (AAA – anotace, analýza a alterace, blíže Slavík, Janík, Jarníková

a Tupý, 2014), zaměřujeme se na propojování s teoretickými předměty (blíže viz např. Tomková a Spilková, 2019). V rámci studia se snažíme o gradaci pedagogických praxí v kontextu rozvoje osobnostních a profesních kompetencí učitele (viz další kapitola).

Cílem samotného *Deníku praxe* je vytvořit prostor pro systematické uchopení praxe ve výše uvedeném duchu, ale i dát studentům i vám k dispozici pomůcku pro reflexi praxe, sebereflexi z pohledu studenta jako budoucího učitele. Současně také očekáváme, že materiál bude sloužit k ohlédnutí se za studentovým profesním viděním, k jeho zamyšlení se nad sebou samým v kontextu profesní identity díky vytvoření trvalého záznamu.

Na tvorbě deníků i metodiky se podíleli vedoucí praxe katedry pedagogiky, primární a preprimární pedagogiky a kolegové z těchto kateder, kteří jsou mj. také řediteli, učiteli základních škol, a výstup byl konzultován s dalšími učiteli z praxe, dále s vedoucími praxe s ostatních zapojených kateder.

1 Filozofie pedagogické praxe v novém modelu přípravy studentů pro vzdělávání budoucích učitelů



Cíl Po prostudování této části budete vědět

- Jaký význam přikládáme praxím v učitelské přípravě na naší fakultě
- Jak na sebe ideově (svými cíli a zaměřením) jednotlivé praxe v přípravě budoucích učitelů navazují

1.1 Příprava na vysoké škole jako úvod příběhu stávání se učitelem

Následující informace vám pomohou osvětlit, jaký význam pro nás pedagogické praxe mají a jak souvisejí s proměnou celkové přípravy budoucích učitelů. Rádi bychom, abyste porozuměli, proč je v nových modelech učitelské přípravy praxe vnímána jako dominantní složka studia a proč se objevily nové typy praxí.

Nový systém akreditací v České republice přinesl pro vysokoškolskou přípravu budoucích učitelů celou řadu změn. Jedním z nich je pohled na učitelství jako na regulovanou profesi. Znamená to, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále jen MŠMT) definuje standard profesní přípravy budoucího učitele a univerzitám stanovuje povinnost splnit předepsanou strukturu studijních programů. Regulátor (tedy MŠMT) v něm specificky pro učitele jednotlivých stupňů škol stanovuje povinné podíly jednotlivých složek přípravy, tedy také předepisuje rozsah reflektovaných prací.

U bakalářského programu Učitelství pro mateřské školy a Učitelství pro 1. stupeň ZŠ jsou praxe již tradičně integrovány do přípravy studentů již od prvního ročníku studia a postupně vedou studenty k nárůstu samostatnosti rozhodování a řízení vyučovacích a výchovných procesů. U programů zaměřených na učitelství pro 2. stupeň ZŠ došlo k výrazným změnám. Standard nabízí prostor pro provázání bakalářského a navazujícího magisterského stupně přípravy a tedy též pro včlenění

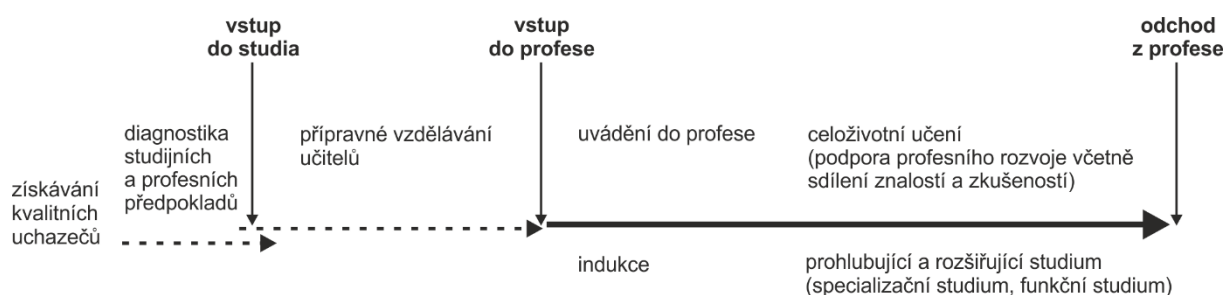
praxí již od samého počátku studia. Studium tak po dlouhé době tvoří logicky provázaný celek vycházející z představy postupného a kontinuálního rozvoje kompetencí, potřebných pro podporu učebních procesů žáků základních škol. Na bakalářské úrovni je cílovou hodnotou nového modelu praxí dosažení způsobilosti asistovat učitelům při práci s žáky, na úrovni magisterského studia pak samostatně připravovat, realizovat a vyhodnocovat komplexní výukové činnosti.

Kdybychom chtěli popsat celkovou filozofii, celý příběh praxí v kontextu nového modelu přípravy našich studentů v učitelských programech, označili bychom program v duchu tzv. *Rámcové koncepce přípravného vzdělávání učitelů ZŠ a SŠ* (Stuchlíková, Janík, 2015) jako tzv. průběžný model učitelského vzdělávání. Ten je v daném dokumentu charakterizován jako model, kde je jak v bakalářském, tak v navazujícím magisterském studiu oborová složka funkčně provázána se složkou oborovědidaktickou, pedagogicko-psychologickou a s reflektovanými pedagogickými praxemi. Tento model je v daném dokumentu významnými osobnostmi, členy Akreditační komise MŠMT, označen jako nejlépe vyhovující požadavkům na přípravu učitelů.

Kreditové rozložení studia pro jednotlivé složky studia (specializace, oborové didaktiky, pedagogicko-psychologická propedeutika a reflektované praxe) tedy nevznikl náhodou, o své vůli jednotlivých fakult, ale odpovídá struktuře dle výše zmíněného „standardu“, vydaného pod označením *Rámcové požadavky na studijní programy, jejichž absolvováním se získává odborná kvalifikace k výkonu regulovaných povolání pedagogických pracovníků* (Čj. MSMT-21271/2017-5a).

Základ koncepce a filozofie přípravy odráží představu, že stávání se učitelem je kontinuální (biografický) proces. Ten je velmi náročný a také velmi dlouhý. Svým způsobem je rozprostřený do intervalu několika desetiletí, kdy se kvalitní pregraduální příprava stává základem i východiskem pro začlenění absolventů do praxe. Tedy to, co budou studenti zažívat v rámci praxe a celé pregraduální přípravy je jen prvním krokem. Vše je připraveno s ohledem na etapy, které po ukončení studia následují (viz teorie tzv. profesionalizačního kontinua). Reflektované praxe jsou pak nástrojem pro zajištění tohoto kontinuálního systému postupného rozvoje kompetencí, potřebných pro zvládání situací, které přináší pedagogická praxe.

Obr. č. 1: Model tzv. profesionalizačního kontinua



Zdroj: Stuchlíková, Janík (2015)

Předloženou koncepci lze chápat jako příspěvek k naplňování cílů uvedených v *Strategii vzdělávací politiky České republiky do roku 2020* (MŠMT, 2010), podle které „pro zlepšování učení a každodenních výukových a řídicích praktik ve škole je třeba modernizovat počáteční přípravu učitelů a zároveň významně přispět k soustavnému zlepšování jejich pedagogických dovedností a k dalšímu profesnímu rozvoji v průběhu kariéry“. Podobným způsobem vystihuje význam proměny učitelské profese také nová strategie do roku 2030 (MŠMT, 2020).

1.2 Základní ideje přípravy budoucích učitelů s využitím reflektovaných praxí

Tato část metodiky obsahuje popis jednotlivých etap přípravy budoucích učitelů. Cílem je pomoci vám porozumět celkovému významu jednotlivých etap příprav tak, abyste v souvislosti s komunikací se studenty jednotlivých ročníků na praxích vnímali, jaký je aktuální cíl jejich studia. Souvisí to také s dílčími úkoly, které jsou studenti schopni na dané etapě studia v praxi zvládat.

Idea postupného rozvoje kompetencí

Východiskem vytváření modelu praxí je zkušenost s ne vždy optimální připraveností a motivovaností studentů při nástupu do studia, ale také se značnou náročností učitelské profese, spočívající v potřebě rozvoje mnohočetných kompetencí (propojování oborových, oborově didaktických, pedag.-psychologických i osobnostně-sociálních způsobů).

V rámci praxí tedy můžeme pocítit, že studenti budou při svém nasazení již v prvním ročníku bakalářského studia vytaveni tlaku, plynoucím z neporozumění všem aspektům vztahu učitele k žákovi, ke třídě, které budou teprve postupně odkrývat v rámci studia pedagogicko-psychologických a oborové-didaktických disciplín, které mnohdy přijdou na řadu až po této první, úvodní praxi. Také situace s koronavirovou epidemií přinesla nepřehlednost situací, které řeší školy a které vám praxe přinesou. Důležité je proto odstupňování celého systému s postupným rozšiřováním komplexu cílů praxí.

Otázky pro mentorské řízení a k vedení studentů k sebereflexi:

Těžiště studia v rámci praxí proto postupně sleduje následující cestu, kterou můžete vnímat také jako příběh postupného stávání se učitelem:

Vstupní motivace a ujištění (1. ročníky bakalářského stupně)

Otázky k reflexi, které můžete studentům položit a diskutovat s nimi v roli mentora v rámci praxí:

Je učitelské povolání pro vás perspektivní?

Jsou studované specializace programu pro vás tou správnou volbou?

Cítíte, že disponujete potřebnými kompetencemi a umíte identifikovat své slabé a silné stránky a máte představu o tom, jak ty slabé v rámci studia překovávat?

Je mateřská / základní škola místem, kde je možné realizovat úspěšnou pedagogickou práci?

Upevnění a doprovázení (2. a 3. ročníky bakalářského stupně)

Otázky k reflexi, které můžete studentům položit a diskutovat s nimi v roli mentora v rámci praxí:

Je studium pro vás prostorem pro přemýšlení a získáváte díky němu nadhled tak, abyste je mohl/a ve škole při asistování zprostředkovávat dětem/žákům?

Máte představu o výchovných a vzdělávacích procesech ve škole a jste schopen/schopna se zorientovat v činnostech učitele?

Dovedete doprovázet učitele a žáka v učebních i výchovných situacích / asistovat učiteli či vychovateli a podporovat základní herní/učební činnosti žáků?

Ukotvení a namotivování (3. ročník bakalářského studia)

Otázky k reflexi, které můžete studentům položit a diskutovat s nimi v roli mentora v rámci praxí:

Cítíte, že disponujete pevnými základy ve svých specializacích, tak abyste dovedl/a pomoci žákovi zvládat učení?

Dovedete identifikovat a sledovat „svá“ téma v kontextu specializace či ped-psych přípravy a umíte při hledání řešení aplikovat poznatky z teoretické přípravy v rámci reflektované praxe?

Jste schopen/a uvědomovat si své schopnosti potřebné pro podporu výchovné činnosti učitele?

Cítíte, že máte potřebné kompetence k tomu, abyste mohl/a pokračovat v NMgr. studiu a vydat se směrem k učitelské profesi?

Dotvoření a vyjasnění si sebe v učitelské roli (1. ročník navazujícího magisterského studia, 4. ročník magisterského studia)

Otázky k reflexi, které si můžete položit a diskutovat se studenty v rámci praxí:

Jak vnímáte své „oborové základy“ z bakalářského studia a dovedete je vnímat v souvislosti s výukovými činnostmi?

Jak hodnotíte svou schopnost s mentorskou podporou připravit, realizovat a vyhodnocovat své první výukové postupy?

Jak cítíte, že rozumíte individualitě žáka s rozmanitými specifiky a jak vnímáte svou dovednost se těmito specifikům přizpůsobovat?

Chápete výkony žáka v kontexty třídy, učitelského kolektivu, školy jako organizace?

Na prahu profesního zrání

Otázky k reflexi, které můžete položit a diskutovat se studenty v rámci reflexe praxí:

Jak hodnotíte svou schopnost samostatně připravovat, realizovat a vyhodnocovat své činnosti tak, abych co nejlépe podporoval učební činnosti žáků?

Do jaké míry se vám daří reflektovat své činnosti, zkoumat jejich souvislosti a dopady a plánovat svůj další rozvoj?

Pozn:

Propojení teorie a praxe se v rámci učitelské přípravy neděje jen formou přímých praxí ve škole, ale má podobu dalších modelů na praxi orientované výuky.

Jedná se například o následující činnosti, které můžeme během studia i tzv. „teoretických“ předmětů pro studenty připravit a v jejichž rámci budeme využívat výstupy z praxí:

- zapojování učitelů z praxe i do výuky obecných disciplín;
- zadávání úkolů směřujících do praxe i v rámci „teoretických“ disciplín;
- vytváření portfolio s výstupy pro a z praxe;
- postupný rozvoj samostatnosti a schopnosti sebereflexe studenta v rámci práce s žáky, školní třídou na praxích:
 - a] první náhled na praxi v prvním ročníku – pozitivní modely učitelovy práce s žáky,
 - b] praxe na úrovni asistování učiteli,
 - c] praxe na úrovni náslechu – průběžné praxe,
 - d] praxe na úrovni samostatného pedagog. vystoupení.

2 Přehled pedagogické praxe v průběhu studia, na kterou se váže Deník praxí



Cíl Po prostudování této části získáte přehled o tom:

- Jaká je struktura praxí u jednotlivých studijních programů
- Jak na sebe jednotlivé praxe navazují a kdo je aktuálně jejich grantem

2.1 Učitelství pro mateřské školy

Praxe v mateřské škole			
název praxe	rozsah	počet kreditů	garant praxe
1. roč.			
Průběžná pedagogická praxe I.	52 hod.	2	Mgr. Eva Svobodová
Týdenní pedagogická praxe I.	týden	2	Mgr. Eva Svobodová
2. roč.			
Průběžná pedagogická praxe II.	52 hod.	2	Mgr. Petra Waldaufová
Týdenní pedagogická praxe II.	týden	2	Mgr. Dita Podhrázká
3. roč.			
Asistentická praxe	52 hod.	2	Mgr. Petra Waldaufová
Souvislá pedagogická praxe	4 týdny	10	Mgr. Veronika Kadlecová

Semináře k praxi			
název praxe	rozsah	počet kreditů	garant předmětu
1. roč.			

Seminář k průběžné pedagogické praxi I.	0 + 26 s	2	Mgr. Eva Svobodová
2. roč.			
Seminář k průběžné pedagogické praxi II.	0 + 26 s	2	Mgr. Petra Waldaufová
3. roč.			
Seminář k asistentské praxi	0 + 26 s	2	Mgr. Petra Waldaufová
Reflektivní seminář	0 + 26 s	3	Mgr. Veronika Kadlecová

2.2 Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Praxe na 1. stupni ZŠ			
název praxe	rozsah	počet kreditů	garant praxe
1. roč.			
Průběžná praxe I.	26 hod.	2	doc. PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.
Průběžná praxe II.	26 hod.	2	doc. PhDr. Alena Hošpesová, Ph.D.
2. roč.			
Průběžná praxe III.	26 hod.	2	doc. PhDr. Alena Hošpesová, Ph.D.
Asistentická praxe	26 hod.	2	Mgr. Marie Najmonová, Ph.D.
3. roč.			
Praxe oborově-didaktická I.	26 hod.	2	doc. PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.
Praxe oborově-didaktická II.	26 hod.	2	doc. PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.
Praxe oborově-didaktická (anglický/německý jazyk)	26 hod.	2	Mgr. Kateřina Dvořáková, Ph.D. (AJ) Mgr. Jana Hofmannová, Ph.D. (NJ)
4. roč.			
Praxe oborově-didaktická III.	26 hod.	2	doc. PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.
Praxe oborově-didaktická (matematika)	26 hod.	2	RNDr. Libuše Samková, Ph.D.
Praxe oborově-didaktická (český jazyk)	26 hod.	2	PhDr. Ivana Šimková, Ph.D.
Týdenní pedagogicko- psychologická praxe I.	týden	2	Mgr. Veronika Plachá, Ph.D.
Praxe oborově-didaktická IV.	26 hod.	2	doc. PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.
Týdenní pedagogicko- psychologická praxe II.	týden	2	Mgr. Veronika Plachá, Ph.D.
5. roč.			

Praxe začínajícího učitele	26 hod.	2	doc. PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.
Souvislá pedagogická praxe	4 – 6 týdnů	10	Mgr. Veronika Plachá, Ph.D.

Semináře k praxi			
název praxe	rozsah	počet kreditů	garant předmětu
2. roč.			
Seminář k asistentské praxi	0 + 13 s	2	doc. PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.
5. roč.			
Reflexivní seminář	0 + 13s	2	doc. PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.

2.3 Učitelství pro 2. stupeň ZŠ

2.3.1 Pedagogická praxe v rámci pedagogicko-psychologické přípravy

Praxe			
název praxe	rozsah	počet kreditů	garant praxe
1. roč.			
Úvodní asistentská praxe	8 hod.	2	PhDr. Miroslav Procházka, Ph.D.
2. roč.			
Asistentská praxe	14 hod.	2	PhDr. Miroslav Procházka, Ph.D.

Semináře k praxi			
název praxe	rozsah	počet kreditů	garant předmětu
1. roč.			
Reflexe úvodní asistentské praxe	0 + 13 s	2	PhDr. Miroslav Procházka, Ph.D.
2. roč.			
Reflexe asistentské praxe	0 + 13 s	2	PhDr. Miroslav Procházka, Ph.D.
3. roč.			
Seberefektivní seminář	0 + 13 s	2	Mgr. Richard Macků, Ph.D.

2.3.2 Pedagogická praxe v průběhu magisterského studia

Semináře k praxi			
název praxe	rozsah	počet kreditů	garant předmětu
1. roč.			
Seminář reflexe náslechové praxe	0 + 13 s	2	PhDr. Iva Žlábková, Ph.D.
2. roč.			

Seminář reflexe souvislé praxe – analýza pedagogických situací	0 + 13 s	2	PhDr. Miroslav Procházka, Ph.D.
--	----------	---	---------------------------------

3 Práce s Deníkem praxí



Cíl Po prostudování této části budete vědět

- Jaký význam má pro studenty práce s Deníkem praxí
- Jaké požadavky na jeho zpracování jsou stanoveny
- Jaké má Deník praxe části a co je studentovým úkolem

3.1 Deník praxe jako typ reflektivního deníku

Jedním z klíčových pohledů na učitele je jeho vnímání jako **reflektivního praktika**. Úkolem každého učitele jako reflektivního praktika je do hloubky přemýšlet o své práci s dětmi/žáky – o jejím smyslu, cílech, procesech učení a jejích výsledcích se snahou zlepšovat svoji práci. Reflektivním praktikem je tedy ten, kdo ví, co už umí a v čem se ještě potřebuje rozvíjet. Je to profesionál se zdravým sebevědomím postaveným na reálné skutečnosti, který pravidelně reflektuje svou práci a stanovuje si reálné cíle ve svém dalším rozvoji.

Reflexe znamená **zpětně se poohlédnout za situací**, činností, procesem, přemýšlet o minulém jednání, o záměrech, cílech a výsledcích procesu s cílem jim porozumět. Student by si měl položit následující otázky: co, proč, jak a s jakým výsledkem jsem dělal a přemýšlet, proč se to stalo, jak to v budoucnosti udělám případně jinak, lépe.

Pod pojmem **sebereflexe**, tj. *introspekce*, si lze představit jakýsi **vnitřní dialog**, který každý vede sám se sebou, když zkoumá vlastní práci (v širším kontextu), hodnotí svoje záměry, cíle, metody a organizaci výuky, komunikaci s dětmi, kolegy, rodiči a také zkoumá reakce okolí na svoji činnost.

Cílem praxí je tedy, aby si studenti v průběhu přípravného vzdělávání osvojili dovednost hlubšího vhledu do vlastního jednání, vlastních emocí a prožívání s cílem **porozumět sám sobě** a svým **vztahům s ostatními lidmi** (dětmi/žáky, rodiči, kolegy).

A smyslem je, aby si každý z nich, když si v rámci praxe bude realizovat pedagogické výstupy, je poté společně s vedoucím učitelem a vedoucím praxe (případně spolužáky/kolegy) reflektoval, snažil se svoji praxi propojit s teorií, obohatit ji o nové a funkční teoretické poznatky, vyvodit z ní závěry pro svou další činnost

a následně je aplikovat ve své další praxi se záměrem své pedagogické působení dále zkvalitňovat.

Sebereflexe plní i důležitou preventivní funkci – zamyšlení se sám nad sebou může vést ke schopnosti předvídat budoucí situace a vyhýbat se možným konfliktům. Existují výzkumy, které ukazují, že učitelé, kteří příliš nepřemýšlí o tom, co dělají, začnou po nějaké době pociťovat nudu, jež později může později zapříčinit vyšší míru nespokojenosti v zaměstnání.

Prakticky to znamená, že se před, při a po praxích snažíme o zaměření studentovy pozornosti k sobě samému ve vztahu k nejrůznějším pedagogickým situacím, které v rámci praxe zažije. Usilujeme o to, aby si všímali zejména vlastních pocitů, myšlenek, reakcí, postojů, které se pokusí pod vaším vedením prostřednictvím psaní reflektivního deníku třídit a ujasňovat.

Deník praxe se píše volnou formou, měl by být jakýmsi plynutím myšlenek, záleží na studentově kreativitě – někdo preferuje stručnější a výstižnější psaní, jiný rád píše formou vyprávění, příběhu. Z deníku by mělo vyplynout, co se v průběhu praxe naučil, co si uvědomil, jaké otázky mu vyvstaly.

Deník pak vám jako mentorům umožňuje sledovat, zda se v jejich praxi neopakují stále stejné přístupy, stereotypy, případně chyby, lze do něj nahlížet zpětně a opakovaně. Deník nemá být chronologickým záznamem činností na praxi, cílem není popsat, co vše dělali a viděli – to bude uvedeno v přípravách vzdělávacích činností. Od studentů se očekává, že budou psát o věcech, které jsou pro ně osobně důležité a z nějakého důvodu v nich utkvěly.

Doporučuje se i používání metafor k vyjádření vlastních prožitků.

3.2 Části Deníku praxe a práce s nimi

1. část Základní údaje

V této části vedeme studenty k uvedení kontaktní informací na sebe a k přesnému zaznamenání informací o škole, na které byla praxe realizována.

Sledujte, do jaké míry se studentům daří popisným jazykem charakterizovat školu, jakých kategorií popisu si všímají, zda využívají také informací z webových stránek školy).

V rámci mentoringu je vedle také ke sledování a zhodnocení jak vybavenosti školy (ve vztahu k prezentaci školy na jejích webových stránkách i v reálu), ale také na zajištění případné on-line formy výuky (prostředí, ve kterém se s žáky komunikovalo a které jsou dále využívány).

2. část Přehled průběhu praxe

Zde mají studenti do předepsaného formuláře uvést přehled celkové praxe, tedy přímé práce s učiteli, žáky, v případě MŠ s dětmi, ne reflexe či mentorských rozhovorů.

V rámci mentorského vedení zkontrolujte, zda uvedený počet hodin přímé praxe odpovídá typu praxe (ad. 2. část této metodiky).

3. část Přípravy na hodinu

Prezentace příprav má být vždy co nejkonkrétnější, student ji může doplnit i praktickými materiály, které pro přípravu a realizaci hodin praxe vytvářel.

Prezentace přípravy na hodinu praxe obsahuje:

- charakteristiku praxe (předmět ve škole, třída, počet dětí ve třídě, příp. podporovaný žák (u asistentských praxí, kdy lze praxi absolvovat i individuálním doučováním, podporou žáka, kterého studentovi vybere učitel a které probíhá individuálně i mimo prostředí školy), jména vyučujících v hodině, téma, délka intervence, použité pomůcky);
- záznam průběhu vyučovací hodiny (případně: průběh on-line podpory žáka, učitele);
- reflexe hodiny (nebo on-line podpory žáků);
- počet dětí, žáků ve třídě.

4. část Závěrečná reflexe praxe

V závěru Deníku jsou studenti vedeni k tomu, aby volnou formou reflektovali svůj celkový dojem z praxí, zhodnotili to, co jim činilo potíže, kde cítili svůj úspěch a v závěru i to, jaký celkový význam pro ně praxe měla.

Seznam použité literatury

Korthagen, F., A. J. (2011). *Jak spojit praxi s teorií: didaktika realistického vzdělávání učitelů*. Brno: Paido

MŠMT (2013) *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020*. Praha: MŠMT, dostupné on-line: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-vzdelavaci-politiky-2020-1>

MŠMT (2020) *Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+*. Praha: MŠMT, Dostupné on-line: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

Slavík, Janík, Jarníková a Tupý (2014). Zkoumání a rozvíjení kvality výuky v oborových didaktikách: metodika 3A mezi teorií a praxí. *Pedagogická orientace*, 24(5), s. 721–75.

Stuchlíková, I., Janík, T. (2015). Rámcová koncepce přípravného vzdělávání učitelů aneb o hledání a nacházení konsensu mezi aktéry. *Pedagogická orientace*, 27 (1), s. 243-266.

Švec, Svojanovský, Pravdová, eds. (2016). *Determinanty účinnosti učitelských praxí*. Brno, MUNI.

Tomková a Spilková (2019). Profesionalizace vzdělávání učitelů pro primární školu – možnosti a meze. *Orbis scholae*, 13 (1), s. 9-29.



Toto dílo podléhá licenci CC BY 4.0

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>